

Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

2.3 Paragrafen

2.3.1 Lokale heffingen

1 . Inleiding

In deze paragraaf staan de opbrengsten en het beleid voor de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen in 2017. Eerst worden heffingen behandeld die deel uitmaken van de woonlasten, te weten de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij geven we een overzicht van de lokale lastendruk. Vervolgens gaan we in op de toeristenbelasting, de precariobelasting, de parkeerbelasting, rechten en het kwijtscheldingsbeleid.

In 2017 is de gehele uitvoering van de onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting en precariobelasting gedaan door de Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

Geraamde en werkelijke belastingopbrengsten 2017

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017	Verschil
OZB-eigenaren	33.532	33.857	33.890	33
OZB-gebruikers	11.887	12.859	12.343	-516
Rioolheffing	6.045	6.129	6.161	31
Afvalstoffenheffing	11.152	11.558	11.634	76
Toeristenbelasting	854	761	892	131
Precariobelasting	8.716	8.250	8.145	-105
Totaal	72.186	73.414	73.066	-349
Kwijtschelding	1.363	1.282	1.426	-143

Bedragen x € 1.000

2. Heffingen die deel uitmaken van de woonlasten

2.1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende-zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de waarde van een woning of niet-woning. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld. De aanslagen 2017 zijn naar de waardepeildatum 1 januari 2016 vastgesteld.

De OZB niet-woningen (exclusief areaalontwikkelingen) is ten opzichte van 2016 verhoogd met de index van 1,5%. De OZB woningen (exclusief areaalontwikkelingen) is verlaagd met 1,5% en bovendien niet trendmatig verhoogd.

De opbrengsten OZB zijn in totaal € 483.000 lager dan begroot. In de 1e bestuursrapportage 2017 is door de toename van het aantal niet-woningen de geraamde OZB-opbrengsten niet-woningen (eigenaar) met een bedrag van € 300.000 verhoogd. Deze inschatting op basis van de toen beschikbare gegevens bleek te optimistisch.

2.2. Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven op grond van de verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2017. Voor woningen is de grondslag de omvang van het huishouden. Er zijn drie tarieven, namelijk een éénpersoons-, een tweepersoons- en een drie- of meerpersoonstarief. Voor niet-woningen wordt geheven naar waterverbruik, met een vast bedrag voor een gebruik tot 250 m³. De tarieven 2017 zijn ten opzichte van die van 2016 verhoogd met de trend van 1,5%.

De heffing dekt de kosten van het riool gedeeltelijk 60%. De opbrengst rioolheffing is in totaal € 6.161.000 en daarmee € 31.000 hoger dan begroot.

2.3. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2017. De grondslag is de omvang van het huishouden. Er zijn drie tarieven, namelijk een éénpersoons-, een tweepersoons- en een drie- of meerpersoonstarief. De tarieven 2017 zijn ten opzichte van die van 2016 verhoogd met de trend van 1,5%.

De heffing dekt de kosten van het ophalen van huishoudelijk afval gedeeltelijk (70%). De opbrengst afvalstoffenheffing is in totaal € 11.634.000 en daarmee € 76.000 hoger dan begroot.

2.4. Aanduiding van de lokale lastendruk

In de tabel hieronder is de lokale lastendruk in de jaren 2016 en 2017 aangegeven. De lasten zijn weergegeven voor een huurwoning en een koopwoning en opgesplitst in de huishoudengrootten waarvoor Leiden verschillende (afgeronde) tarieven kent. Het gaat om de tarieven voor een eenpersoons- (1PH); een tweepersoons- (2PH) en een drie- of meerpersoonshuishouden (MPH).

Bij een huurwoning bestaan de lasten uit rioolheffing (RIO) en afvalstoffenheffing (ASH). Bij een koopwoning bestaan de lasten uit rioolheffing, afvalstoffenheffing en de door eigenaren verschuldigde onroerende-zaakbelasting (OZB).

De gemiddelde WOZ-waarde van een woning in Leiden was voor het belastingjaar 2017 circa € 218.000 (CBS).

Woningsoort	Belasting-soort	2016 1PH	2017 1PH		2016 2PH	2017 2PH		2016 MPH	2017 MPH
Huurwoning	OZB	-	-		-	-		-	-
	RIO	66	67		94	96		123	125
	ASH	147	149		212	215		276	280
	totaal	213	216		306	311		399	405
Koopwoning	OZB	358	354		358	354		358	354
	RIO	66	67		94	96		123	125
	ASH	147	149		212	215		276	280
	totaal	571	570		664	665		757	759

3. Heffingen die geen deel uitmaken van de woonlasten

3.1. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt op grond van de verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2017 geheven voor overnachtingen in hotels, pensions of andere vakantieonderkomens binnen de gemeente Leiden door niet-ingezetenen. Degene die de gelegenheid tot overnachting biedt (bijvoorbeeld de hotelier of pensionhouder) betaalt de belasting en mag deze doorberekenen aan degene die overnacht.

Op verzoek van de belastingplichtigen wordt de toeristenbelasting niet jaarlijks verhoogd in verband met de door hen te maken aanpassingen. Aanpassing gebeurt in beginsel eens in de drie jaar.

De definitieve aanslagen 2017 worden achteraf, als het totaal aantal overnachtingen vaststaat, opgelegd. Naar verwachting zal de opbrengst € 131.000 hoger uitvallen dan begroot. Dit komt doordat het aantal overnachtingen is toegenomen. Bovendien zijn er aanslagen over oude jaren opgelegd.

3.2. Precariobelasting

Precariobelasting wordt op grond van de verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2017 geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting is verschuldigd door degene die de voorwerpen daar heeft of ten behoeve van wie ze daar zijn.

Met de heffing van precariobelasting worden algemene inkomsten verkregen. De aanslagen worden na afloop van het jaar opgelegd. De ingeboekte opbrengst precariobelasting is € 8.145.000 en daarmee € 105.000 lager dan de begrote opbrengst. Precariobelasting mag alleen geheven worden over het totaal aantal strekkende meters kabels en leidingen in voor openbare dienst bestemde gemeentegronden. Tot 2014 is het totale kabels- en leidingennet door Liander opgegeven en vervolgens in de precarioheffing betrokken. Hierbij is nooit rekening gehouden of dit alleen gemeentegrond betreft of ook grond van particuliere huiseigenaren. In 2015

heeft Liander verzocht om een digitale kaart van Leiden met hierop alle percelen die bij de Gemeente Leiden in eigendom zijn. Door de digitale kaartlagen van het leidingennet en de gemeentelijke eigendommen te matchen, is een exact aantal strekkende meters bepaald en dit bleek minder te zijn.

3.3. Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen worden op grond van de verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2016 geheven voor het parkeren van een voertuig op een aangewezen plaats en tijdstip of voor verleende parkeervergunningen. Met de heffing van parkeerbelastingen worden algemene inkomsten verkregen.

3.4. Rechten

Op grond van verschillende verordeningen worden rechten geheven ter bestrijding van de kosten van gebruik van gemeentevoorzieningen en diensten. Voorbeelden hiervan zijn leges voor vergunningen en andere producten, binnenhavengeld en markt- en staangelden.

4. Kwijtscheldingsbeleid

In Leiden komen in beginsel de volgende heffingen in aanmerking voor kwijtschelding:

- Onroerende-zaakbelastingen;
- Rioolheffing;
- Afvalstoffenheffing;
- Precariobelasting voor woonboten als de belastingplichtige de woonboot als permanente woning gebruikt;
- Binnenhavengeld voor woonboten als de belastingplichtige de woonboot als permanente woning gebruikt.

De mogelijkheden tot kwijtschelding zijn wettelijk geregeld. Het is gemeenten niet toegestaan een ruimer kwijtscheldingsbeleid te hanteren. Wel is toegestaan om in het geheel geen dan wel gedeeltelijk kwijtschelding te verlenen. Leiden heeft gekozen voor het ruimst mogelijke kwijtscheldingsbeleid.

Kwijtschelding kan worden verleend als een belastingplichtige de aanslag slechts met buitengewoon bezwaar kan voldoen.

De kwijtscheldingen in 2017 zijn op basis van dit beleid verleend. Uiteindelijk zal naar verwachting over 2017 € 143.000 meer dan het geraamde bedrag worden kwijtgescholden.

2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Uit deze paragraaf blijkt dat het weerstandsvermogen van de gemeente Leiden voldoende is en dat uit de financiële kengetallen eind 2017 een gezonde financiële positie blijkt.

1. Risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeentelijke doelstellingen. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel voor 2018 opgesteld. Conform de Financiële verordening 2016 (RV 16.0089) toont het onderstaande overzicht de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit nadat een beheersmaatregel is getroffen. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's						
Prgr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Maximale impact (€)	Involed
AD	De gemeente Leiden staat inclusief besluitvorming begin 2018 garant voor de rente en aflossing van leningen tot een totaalbedrag van € 98,7 miljoen. Het risico is dat de instelling zijn betalingsverplichting niet kan nakomen.	Gemeente moet de rente en aflossing over de leningen betalen	1. Het jaarlijks beoordelen van de financiële gegevens (minimaal de jaarrekening) van de geldnemende organisaties 2. De financiële instellingen (geldgevers) jaarlijks wijzen op de plicht om betalingsachterstanden op geborgde geldleningen te melden.	10%	27.306.284	13,28%
10	Verlaging gebundelde uitkering (voorheen WWB inkomensdeel)	Budgetoverschrijding	Wekelijks worden de klantenaantallen en het aantal aanvragen gemonitord en maandelijks wordt de werkloosheid in Leiden gevolgd. Een mogelijk financieel nadeel als gevolg van gestegen klantenaantallen overvalt Leiden niet. Daarnaast wordt dagelijks de instroom zoveel mogelijk beperkt, de uitstroom bevordert i.s.m. DZB (Participatiecentrum, project Leidse kracht) en waar mogelijk wordt gehandhaafd en waar nodig worden processen aangepast/verbeterd die (in)direct zullen bijdragen aan een zo laag mogelijk uitkeringen. Voor de toename van asielmigranten is een versnelde aanpak vastgesteld door de Raad.	50%	2.900.000	8,72%
6	Reserve Grondexploitaties is ontoereikend om alle projecten en ambities, te kunnen dekken.	Andere middelen moeten worden gevonden om de Reserve Grondexploitaties sluitend te krijgen en. nieuwe projecten / ambities te kunnen dekken.	1. Prioritering ruimtelijke ambities. 2. Risicomanagement binnen het MPG. 3. Middelen binnen de begroting vrij maken voor aanvulling Reserve Grondexploitaties	30%	5.000.000	7,37%
6	Stationsgebied: geprognosticeerd positief financieel saldoresultaat van de grondexploitatie is ontoereikend om het netto-risicosaldo te kunnen afdekken.	Onvoldoende middelen beschikbaar om het Stationsgebied op het bestaande ambitieniveau verder te ontwikkelen.	1. Intensiveren onderzoek en gesprek met hogere overheden over subsidiemogelijkheden over deze complexe verstedelijkings-opgave 2. Onderzoek naar optimaliseren inpassing busstation en aansluiting Leidse Ring Noord 3. Onderzoek naar verschuiven programma bus-kavel naar andere ontwikkellocaties binnen het Stationsgebied	30%	5.000.000	7,36%